ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 12. decembra 2006 *

Vo veci C-380/03,

ktorej predmetom je žaloba o neplatnosť podľa článku 230 ES, podaná 9. septembra 2003,

Spolková republika Nemecko, v zastúpení: M. Lumma, W.-D. Plessing a C.-D. Quassowski, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci J. Sedemund, Rechtsanwalt,

žalobkyňa,

proti

Európskemu parlamentu, v zastúpení: R. Passos, E. Waldherr a U. Rösslein, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

* Jazyk konania: nemčina.

Rade Európskej únie, v zastúpení: E. Karlsson a J.-P. Hix, splnomocnení zástupcovia,

žalovaným,

ktorých v konaní podporujú:

Španielske kráľovstvo, v zastúpení: L. Fraguas Gadea a M. Rodríguez Cárcamo, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

Fínska republika, v zastúpení: A. Guimaraes-Purokoski a E. Bygglin, splnomocnené zástupkyne, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

Francúzska republika, v zastúpení: G. de Bergues a R. Loosli-Surrans, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: M.-J. Jonczy a L. Pignataro-Nolin, ako aj F. Hoffmeister, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

vedľajší účastníci konania,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda V. Skouris, predsedovia komôr P. Jann, C. W. A. Timmermans, K. Lenaerts, P. Kūris a E. Juhász, sudcovia J. N. Cunha Rodrigues (spravodajca), R. Silva de Lapuerta, K. Schiemann, G. Arestis, A. Borg Barthet, M. Ilešič a J. Malenovský,

generálny advokát: P. Léger,
tajomník: K. Sztranc-Sławiczek, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 6. decembra 2005,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 13. júna 2006,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Svojou žalobou Spolková republika Nemecko (ďalej len „žalobkyňa") navrhuje, aby Súdny dvor zrušil články 3 a 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/33/ES z 26. mája 2003 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov týkajúcich sa reklamy a sponzorstva tabakových výrobkov (Ú. v. EÚ L 152, s. 16; Mim. vyd. 15/007, s. 460, ďalej len „smernica").

2 Smernica bola prijatá Európskym parlamentom a Radou Európskej únie po tom, ako Súdny dvor zrušil (rozsudok z 5. októbra 2000, Nemecko/Parlament a Rada, C-376/98, Zb. s. I-8419, ďalej len „rozsudok o reklame tabaku") smernicu Európskeho parlamentu a Rady 98/43/ES zo 6. júla 1998 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú reklamy a sponzorovania tabakových výrobkov (Ú. v. ES L 213, s. 9).

Právny rámec

3 Smernica bola prijatá na rovnakom právnom základe ako smernica 98/43. Podobne ako posledná uvedená smernica aj táto smernica upravuje reklamu a sponzorstvo tabakových výrobkov aj v iných médiách ako televízia.

4 Odôvodnenie č. 1 smernice jednak uvádza, že pokiaľ ide o reklamu v tlači, vyskytli sa určité prekážky voľného pohybu výrobkov alebo služieb spôsobené rozdielmi medzi právnymi úpravami členských štátov v tejto oblasti, a jednak, že v rámci sponzorstva určitých dôležitých športových a kultúrnych podujatí bolo zaznamenané narušenie hospodárskej súťaže, ku ktorému došlo za rovnakých podmienok.

5 Odôvodnenie č. 4 smernice stanovuje:

„Obeh publikácií v rámci vnútorného trhu, ako sú časopisy, noviny a magazíny, podlieha vážnemu riziku vzniku prekážok pre voľný pohyb v dôsledku zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré zakazujú

alebo upravujú reklamu tabakových výrobkov v týchto médiách. Na zabezpečenie voľného obehu takýchto médií v rámci vnútorného trhu je potrebné obmedziť reklamu tabakových výrobkov, ktorú obsahujú, na také magazíny a periodiká, ktoré nie sú určené pre širokú verejnosť, ako sú publikácie určené výlučne pre odborníkov v oblasti obchodu s tabakovými výrobkami a na publikácie vytlačené a publikované v tretích krajinách, ktoré nie sú v prvom rade určené pre trh spoločenstva."

6 Odôvodnenie č. 5 smernice znie:

„Zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia členských štátov týkajúce sa určitých druhov sponzorstva podporujúcich tabakové výrobky s cezhraničnými účinkami spôsobujú vážne riziko vzniku narušenia podmienok hospodárskej súťaže pre túto činnosť v rámci vnútorného trhu. Aby sa toto narušenie odstránilo, je potrebné, aby sa takéto sponzorstvo zakázalo iba v prípade takých činností alebo podujatí, ktoré má [majú — *neoficiálny preklad*] cezhraničné účinky, ktoré by inak mohli slúžiť na obchádzanie obmedzení týkajúcich sa priamych foriem reklamy bez toho, aby sa upravovalo sponzorstvo uskutočňované iba na vnútroštátnej úrovni."

7 Odôvodnenie č. 6 uvedenej smernice spresňuje:

„Využívanie služieb informačnej spoločnosti je prostriedkom pre reklamu tabakových výrobkov, ktoré narastá so zvyšovaním spotreby verejnosti a zvyšovaním prístupu k takýmto službám. Takéto služby, ako aj rozhlasové vysielanie, ktoré sa môžu tiež vysielať prostredníctvom služieb informačnej spoločnosti, sú obzvlášť príťažlivé a dostupné pre mladých ľudí. Reklama tabakových výrobkov prostredníctvom oboch týchto médií vo svojej podstate má cezhraničný charakter a mala by sa na úrovni spoločenstva upraviť."

8 Článok 3 smernice stanovuje:

„1. Reklama v tlači a iných vytlačených publikáciách sa obmedzuje len na publikácie určené výlučne pre obchodníkov v oblasti predaja tabakových výrobkov a na publikácie, ktoré sú vytlačené a publikované v tretích krajinách, ak tieto publikácie nie sú v podstate určené pre trh spoločenstva.

Iná reklama v tlači a iných vytlačených publikáciách sa zakazuje.

2. Reklama, ktorá nie je povolená v tlači a iných vytlačených publikáciách, sa nepovoľuje v službách informačnej spoločnosti."

9 Podľa článku 4 smernice:

„1. Zakazujú sa všetky formy rozhlasovej reklamy na tabakové výrobky.

2. Rozhlasové programy nesmú byť sponzorované podnikmi, ktorých hlavná činnosť je výroba alebo predaj tabakových výrobkov."

10 Článok 5 smernice znie:

„1. Sponzorovanie podujatí alebo činností, ktoré zahŕňajú alebo sa konajú v niekoľkých členských štátoch alebo ktoré majú cezhraničné účinky, sa zakazuje.

2. Každá bezplatná distribúcia tabakových výrobkov v súvislosti so sponzorstvom podujatí uvedených v odseku 1, ktorá má za cieľ propagovať tabakové výrobky alebo priamo alebo nepriamo pôsobiť na ich propagáciu, sa zakazuje."

11 Článok 8 smernice stanovuje:

„Členské štáty nesmú zakázať alebo obmedziť voľný pohyb výrobkov alebo služieb, ktoré sú v súlade s touto smernicou."

Návrhy účastníkov konania

12 Žalobkyňa navrhuje, aby Súdny dvor:

— zrušil články 3 a 4 smernice,

— zaviazal žalovaných na náhradu trov konania.

13 Parlament a Rada navrhujú, aby Súdny dvor:

— zamietol žalobu,

— zaviazal žalobkyňu na náhradu trov konania.

14 Subsidiárne Parlament navrhuje, aby Súdny dvor v prípade, ak má v úmysle zrušiť smernicu pre formálne porušenie povinnosti odôvodnenia alebo postupu spolurozhodovania, v súlade s článkom 231 ES nariadil, aby sa účinky smernice vyhlásenej za neplatnú považovali za platné, kým nebude prijatá nová právna úprava v tejto oblasti.

15 Uzneseniami predsedu Súdneho dvora zo 6. januára a z 2. marca 2004 bolo vyhovené návrhom na vstup vedľajších účastníkov do konania, Španielskeho kráľovstva, Francúzskej republiky, Fínskej republiky a Komisie Európskych spoločenstiev na podporu návrhov Parlamentu a Rady.

O žalobe

16 Na podporu svojej žaloby žalobkyňa uvádza päť žalobných dôvodov. Najskôr uvádza, po prvé, že článok 95 ES nie je vhodným právnym základom pre smernicu, a po druhé, že táto smernica bola prijatá porušením článku 152 ods. 4 písm. c) ES. Subsidiárne tvrdí, že došlo súčasne k porušeniu povinnosti odôvodnenia, pravidiel postupu spolurozhodovania stanovených v článku 251 ES, ako aj zásady proporcionality.

O prvom žalobnom dôvode založenom na údajnej nesprávnej voľbe článku 95 ES ako právneho základu

Argumentácia účastníkov konania

17 Žalobkyňa uvádza, že podmienky, ktoré by odôvodňovali odvolanie sa na článok 95 ES pri prijímaní článkov 3 a 4 smernice, nie sú splnené. Žiadny zo zákazov uvedených v týchto článkoch totiž účinne neprispieva k odstráneniu prekážok voľného pohybu tovaru ani k zabráneniu značného narušenia hospodárskej súťaže.

18 Pokiaľ ide v prvom rade o „tlač a iné vytlačené publikácie" uvedené v článku 3 ods. 1 smernice, viac ako 99,9 % výrobkov nie je uvádzaných na trh vo viacerých členských štátoch, ale len na miestnej alebo regionálnej úrovni tak, že všeobecný zákaz reklamy tabakových výrobkov stanovený v tomto ustanovení zodpovedá len veľmi okrajovo uvedenej potrebe odstrániť prekážky obchodovania.

19 Pokiaľ ide o výrobky označené ako „vytlačené", tie sú len veľmi zriedka predmetom obchodu medzi členskými štátmi z dôvodov nielen jazykových alebo kultúrnych, ale tiež vydavateľskej politiky. Neexistuje žiadna skutočná prekážka ich obehu v rámci Spoločenstva, aj keď niektoré členské štáty zakazujú reklamu tabaku v tlači, tento zákaz sa v uvedených členských štátoch nevzťahuje na zahraničnú tlač.

20 Rovnakým prípadom je podľa žalobkyne výraz „iné vytlačené publikácie“ uvedený v tom istom článku 3 ods. 1 smernice, ktorý pokrýva širokú škálu publikácií, ako sú brožúry miestnych združení, programy kultúrnych podujatí, plagáty, telefónne zoznamy a rôzne reklamné letáky a prospekty. Tieto publikácie sú určené výlučne miestnemu obyvateľstvu a vôbec nemajú cezhraničný charakter.

21 Článok 3 ods. 1 smernice už nezodpovedá cieľu zabrániť značnému narušeniu hospodárskej súťaže. Neexistuje totiž súťažný vzťah medzi miestnymi publikáciami členského štátu a tými, ktoré existujú v iných členských štátoch, ani medzi novinami, časopismi a magazínmi so širšou distribúciou a porovnateľnými zahraničnými novinami, časopismi a magazínmi.

22 Pokiaľ ide o služby informačnej spoločnosti, článok 3 ods. 2 smernice neprispieva ani k odstráneniu prekážok voľného pohybu tovaru alebo slobodného poskytovania služieb, ani k zabráneniu narušenia hospodárskej súťaže. Pre žalobkyňu je prístup prostredníctvom Internetu k tlačeným publikáciám pochádzajúcim z iných členských štátov len okrajový a v každom prípade nenaráža na žiadnu technickú prekážku slobodného prístupu k týmto službám v celosvetovom meradle.

23 Rovnako, podľa žalobkyne, voľba článku 95 ES ako právneho základu smernice je nesprávna, pokiaľ ide o zákaz rozhlasovej reklamy a sponzorstva rozhlasových programov stanovený v článku 4 tejto smernice, keďže prevažná väčšina rozhlasových programov je určená miestnej alebo regionálnej verejnosti a z dôvodu slabého dosahu vysielačov ju nemožno zachytiť mimo daného regiónu. Okrem toho

vzhľadom na skutočnosť, že rozhlasová reklama tabakových výrobkov je zakázaná vo väčšine členských štátov, zákaz stanovený v článku 4 ods. 1 smernice nie je odôvodnený. To isté platí v prípade zákazu sponzorstva rozhlasových programov, uvedeného v článku 4 ods. 2 smernice.

24 Napokon článok 95 ES nemôže byť vhodným právnym základom, pokiaľ ide o zákazy reklamy tabakových výrobkov stanovené v článkoch 3 a 4 smernice, keďže skutočným cieľom týchto zákazov nie je zlepšenie vytvárania a fungovania vnútorného trhu, ale výlučne ochrana verejného zdravia. Žalobkyňa sa domnieva, že odvolanie sa na článok 95 ES ako právny základ smernice je tiež v rozpore s článkom 152 ods. 4 písm. c) ES, ktorý výslovne vylučuje každé zosúlaďovanie zákonov a iných právnych predpisov členských štátov v oblasti verejného zdravia.

25 Parlament, Rada a vedľajší účastníci vstupujúci do konania na ich podporu tvrdia, že články 3 a 4 smernice boli právoplatne prijaté na základe článku 95 ES a nie sú v rozpore s článkom 152 ods. 4 písm. c) ES.

26 Uvádzajú, že zákaz reklamy a sponzorstva tabakových výrobkov stanovený v článkoch 3 a 4 smernice je obmedzený na reklamu tabakových výrobkov v časopisoch, magazínoch a novinách a nevzťahuje sa na iné publikácie uvedené žalobkyňou, akými sú brožúry združení, programy kultúrnych podujatí, plagáty, telefónne zoznamy, letáky a prospekty.

27 Okrem toho tvrdia, že obchod s vytlačenými publikáciami v rámci Spoločenstva je nespornou realitou a existujú, ako vyplýva z odôvodnení č. 1, 2 a 4 smernice, jeho cezhraničné účinky, ako aj nezanedbateľné riziko vzniku prekážok voľného pohybu

na vnútornom trhu, vyplývajúce z rozdielov medzi vnútroštátnymi právnymi úpravami členských štátov. Toto riziko sa môže zvýšiť v dôsledku pristúpenia nových členských štátov a rozdielov medzi ich právnymi úpravami.

28 Pokiaľ ide o zákaz reklamy v tlači a iných vytlačených publikáciách, Parlament, Rada a vedľajší účastníci vstupujúci do konania na ich podporu spochybňujú relevantnosť štatistickej analýzy, na ktorú sa odvoláva žalobkyňa a ktorá je obmedzená len na nemecký trh a nemožno ju uplatniť na celé Európske spoločenstvo, keďže súčasný fenomén nazvaný „konvergencia médií" výrazne prispieva k výmene tlačových prostriedkov v rámci Spoločenstva a mnohé noviny, časopisy a magazíny sú už prístupné na internete, a tak distribuované vo všetkých členských štátoch.

29 Zdôrazňujú, že rozlíšenie medzi tlačou s miestnou alebo vnútroštátnou distribúciou a tlačou s európskou alebo medzinárodnou distribúciou je zložité, až nemožné uskutočniť a zákaz reklamy tabakových výrobkov v publikáciách s cezhraničnou distribúciou s výnimkou tých, ktoré sú výhradne miestne alebo vnútroštátne, by viedol k veľmi neurčitému a zavádzajúcemu obmedzeniu tohto zákazu. Okrem toho uvedené rozlíšenie je v rozpore s cieľom smernice, ktorým je aproximácia zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov týkajúcich sa reklamy tabakových výrobkov.

30 Pokiaľ ide o služby informačnej spoločnosti a zákaz reklamy tabakových výrobkov v týchto službách stanovený v článku 3 ods. 2 smernice, Parlament, Rada a vedľajší účastníci vstupujúci do konania na ich podporu nesúhlasia s tvrdením žalobkyne, podľa ktorého v službách informačnej spoločnosti neexistujú prekážky obchodovania.

31 Tvrdia, že zákaz reklamy tabakových výrobkov v službách informačnej spoločnosti je založený na snahe vyhnúť sa obchádzaniu zákazu reklamy tabakových výrobkov v tlači a iných vytlačených publikáciách obrátením sa na médiá sprístupnené na internete a vyhnúť sa narušeniu hospodárskej súťaže. Z dôvodu súčasného procesu konvergencie médií tlačové prostriedky a rozhlasové programy sú už prístupné na internete. Vývoj „e-novín" prispieva k urýchleniu tohto procesu.

32 Čo sa týka zákazu rozhlasovej reklamy stanoveného v článku 4 ods. 1 smernice, Parlament, Rada a vedľajší účastníci vstupujúci do konania na ich podporu sa domnievajú, že cezhraničný charakter rozhlasového vysielania nemožno dôvodne spochybniť, keďže pozemské frekvencie výrazne prekračujú hranice členských štátov a čoraz viac rozhlasových programov je vysielaných prostredníctvom satelitu alebo káblovej distribúcie.

33 Okrem toho tvrdia, že odôvodnenie č. 14 smernice výslovne cituje smernicu Rady 89/552/EHS z 3. októbra 1989 o koordinácii určitých ustanovení zákonov, iných právnych predpisov alebo správnych opatrení v členských štátoch týkajúcich sa vykonávania činností televízneho vysielania (Ú. v. ES L 298, s. 23; Mim. vyd. 06/001 s. 224), ktorá vo svojom článku 13 a článku 17 ods. 2 zakazuje všetky formy televíznej reklamy tabaku a každé sponzorstvo televíznych programov činnosťami, ktoré súvisia s tabakom.

34 Zákaz rozhlasovej reklamy tabakových výrobkov, ako aj sponzorstva rozhlasových programov stanovený v článkoch 3 a 4 smernice podľa nich predstavuje paralelný zákaz k zákazu stanovenému smernicou 89/552.

35 Okolnosť, že rozhlasová reklama je už zakázaná skoro vo všetkých členských štátoch, nebráni zavedeniu nových pravidiel na úrovni Spoločenstva.

Posúdenie Súdnym dvorom

36 Článok 95 ods. 1 ES stanovuje, že Rada prijíma opatrenia na aproximáciu ustanovení zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré smerujú k vytváraniu a fungovaniu vnútorného trhu.

37 V tomto ohľade je potrebné pripomenúť, že ak samotné konštatovanie rozdielov medzi vnútroštátnymi právnymi úpravami nepostačuje na odôvodnenie odkazu na článok 95 ES, inak je tomu v prípade rozdielov medzi ustanoveniami zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré by mohli byť prekážkou pri uplatňovaní základných slobôd a mohli by súčasne mať priamy vplyv na fungovanie vnútorného trhu [pozri v tomto zmysle rozsudok o reklame tabaku, už citovaný, body 84 a 95; z 10. decembra 2002, British American Tobacco (Investments) a Imperial Tobacco, C-491/01, Zb. s. I-11453, bod 60; zo 14. decembra 2004, Arnold André, C-434/02, Zb. s. I-11825, bod 30; Swedish Match, C-210/03, Zb. s. I-11893, bod 29, ako aj z 12. júla 2005, Alliance for Natural Health a i., C-154/04 a C-155/04, Zb. s. I-6451, bod 28].

38 Súčasne z ustálenej judikatúry vyplýva, že odkaz na článok 95 ES ako na právny základ je možný vzhľadom na predchádzanie budúcim prekážkam v obchodovaní vyplývajúcich z odlišného vývoja vnútroštátnych právnych úprav, výskyt takýchto prekážok musí byť pravdepodobný a cieľom predmetného opatrenia musí byť ich zamedzenie [rozsudky z 13. júla 1995, Španielsko/Rada, C-350/92, Zb. s. I-1985, bod 35; z 9. októbra 2001, Holandsko/Parlament a Rada, C-377/98, Zb. s. I-7079, bod 15; British American Tobacco (Investments) a Imperial Tobacco, už citovaný, bod 61; Arnold André, už citovaný, bod 31; Swedish Match, už citovaný, bod 30, a Alliance for Natural Health a i., už citovaný, bod 29].

39 Súdny dvor okrem toho rozhodol, že ak sú podmienky na použitie článku 95 ES ako právneho základu splnené, normotvorcovi Spoločenstva nemožno zabrániť v tom, aby sa opieral o tento právny základ, vzhľadom na to, že ochrana verejného zdravia je rozhodujúcim činiteľom pri rozhodovaní [rozsudky British American Tobacco (Investments) a Imperial Tobacco, už citovaný, bod 62; Arnold André, už citovaný, bod 32; Swedish Match, už citovaný, bod 31, a Alliance for Natural Health a i., už citovaný, bod 30].

40 Je vhodné zdôrazniť, že článok 152 ods. 1 prvý pododsek ES stanovuje, že pri stanovení a uskutočňovaní všetkých politík a činností Spoločenstva sa zabezpečí vysoká úroveň ochrany ľudského zdravia a článok 95 ods. 3 ES výslovne požaduje, aby sa pri harmonizácii zaručila vysoká úroveň ochrany zdravia ľudí [rozsudky British American Tobacco (Investments) a Imperial Tobacco, už citovaný, bod 62; Arnold André, už citovaný, bod 33; Swedish Match, už citovaný, bod 32, a Alliance for Natural Health a i., už citovaný, bod 31].

41 Z predchádzajúceho vyplýva, že ak existujú alebo je pravdepodobné, že v budúcnosti vzniknú prekážky v obchodovaní preto, že členské štáty prijali alebo prijímajú odlišné opatrenia o istom výrobku alebo kategórii výrobkov, ktoré zaručujú odlišné úrovne ochrany a obmedzujú tak voľný pohyb daného výrobku alebo daných výrobkov v Spoločenstve, článok 95 ES oprávňuje normotvorcu Spoločenstva na to, aby zasiahol a prijal vhodné opatrenia na jednej strane v súlade s odsekom 3 tohto článku a na druhej strane v súlade s právnymi zásadami uvedenými v Zmluve ES alebo vyplývajúcimi z judikatúry, najmä so zásadou proporcionality (rozsudky Arnold André, už citovaný, bod 34; Swedish Match, už citovaný, bod 33, a Alliance for Natural Health a i., už citovaný, bod 32).

42 Rovnako je opodstatnené uviesť, že výrazom „opatrenia na aproximáciu" uvedeným v článku 95 ES chceli autori Zmluvy zveriť normotvorcovi Spoločenstva v závislosti na všeobecnom kontexte a osobitných okolnostiach harmonizovanej oblasti určitý

priestor pre posúdenie najvhodnejšej techniky aproximácie na dosiahnutie požadovaného výsledku, najmä v oblastiach, pre ktoré sú charakteristické zložité technické podrobnosti (pozri rozsudky zo 6. decembra 2005, Spojené kráľovstvo/Parlament a Rada, C-66/04, Zb. s. I-10553, bod 45, ako aj z 2. mája 2006, Spojené kráľovstvo/Parlament a Rada, C-217/04, Zb. s. I-3771, bod 43).

43 V závislosti od okolností tieto opatrenia môžu zahŕňať zaviazanie všetkých členských štátov na povolenie uvádzať dotknutý výrobok alebo výrobky na trh, stanoviť pre toto povolenie určité podmienky, dokonca dočasne alebo trvalo zakázať uvádzanie jedného alebo viacerých výrobkov na trh (rozsudky Arnold André, už citovaný, bod 35; Swedish Match, už citovaný, bod 34, a Alliance for Natural Health a i., už citovaný, bod 33).

44 Z hľadiska týchto zásad treba skúmať, či sú splnené podmienky uplatnenia článku 95 ES ako právneho základu článkov 3 a 4 smernice.

45 Najskôr je vhodné pripomenúť, že Súdny dvor už pri prijímaní smernice 98/43 konštatoval rozdiely medzi vnútroštátnymi právnymi úpravami v oblasti reklamy tabakových výrobkov, ako aj ich vývoj v stále užšom zmysle (rozsudok o reklame tabaku, už citovaný, body 96 a 97).

46 Je nesporné, že pre tieto výrobky, ako stanovuje odôvodnenie č. 1 smernice, existovali pri prijímaní uvedenej smernice rozdiely medzi zákonmi, inými právnymi predpismi a správnymi opatreniami členských štátov. Podľa údajov, ktoré poskytla Komisia vo svojich písomných pripomienkach, reklama a/alebo sponzorstvo takých

výrobkov boli totiž v čase predloženia návrhu smernice čiastočne zakázané v šiestich členských štátoch, úplne zakázané v štyroch z nich a predmetom legislatívnych návrhov na úplný zákaz v ďalších piatich členských štátoch.

47 Okrem toho vzhľadom na rozšírenie Európskej únie o desať nových členských štátov existovalo nezanedbateľné riziko prehĺbenia týchto rozdielov. Podľa Komisie niektoré nové členské štáty zvažovali úplný zákaz reklamy a sponzorstva tabakových výrobkov, kým iné pripustili tento proces len pri splnení určitých podmienok.

48 Toto konštatovanie nie je spochybnené okolnosťou, že pri prijímaní smernice prebiehali rokovania na pôde Svetovej zdravotníckej organizácie na účely vypracovania návrhu Rámcového dohovoru o kontrole tabaku (ďalej len „dohovor WHO"), ako sa uvádza v odôvodnení č. 8 tejto smernice.

49 Je nesporné, že cieľom dohovoru WHO je znížiť spotrebu tabakových výrobkov stanovením najmä celkového zákazu reklamy, propagácie a sponzorstva tabakových výrobkov. Uvedený dohovor WHO však nadobudol účinnosť neskôr ako smernica a nebol ratifikovaný všetkými členskými štátmi.

50 Navyše členské štáty, ktoré podpísali dohovor WHO, môžu na základe článku 13 ods. 2 tohto dohovoru v lehote piatich rokov po jeho nadobudnutí účinnosti prijať buď celkový zákaz reklamy, propagácie a sponzorstva tabaku, alebo, ak z dôvodu svojej ústavy alebo ústavných zásad nemôžu zaviesť celkový zákaz, nariadiť v tejto oblasti len určité obmedzenia.

51 Z toho vyplýva, že pri prijímaní smernice existovali rozdiely medzi vnútroštátnymi právnymi úpravami v oblasti reklamy a sponzorstva tabakových výrobkov, ktoré odôvodňovali zásah normotvorcu Spoločenstva.

52 V tejto súvislosti na účely zistenia, či sa normotvorca Spoločenstva pri prijímaní sporných ustanovení mohol oprieť o článok 95 ES, je vhodné preskúmať účinky takýchto rozdielov v oblastiach upravených v článkoch 3 a 4 smernice na vytváranie a fungovanie vnútorného trhu.

53 Trh mediálnych prostriedkov, akým je rozhlasový trh, je trhom s pomerne dôležitým obchodovaním medzi členskými štátmi, ktoré sa ďalej vyvíja najmä z dôvodu súvislosti predmetných médií a Internetu, ktorý predstavuje najvýznamnejšie cezhraničné médium.

54 V prvom rade, pokiaľ ide o tlačové prostriedky, obeh novín, časopisov a magazínov predstavuje skutočnosť spoločnú všetkým členským štátom a neobmedzuje sa len na štáty, kde sa hovorí rovnakým jazykom. Podľa nesporných údajov, ktoré na pojednávaní predložili Parlament, Rada a vedľajší účastníci vstupujúci do konania na ich podporu, časť publikácií pochádzajúcich z iných členských štátov môže v niektorých prípadoch prekročiť polovicu publikácií v obehu. Do obchodovania s tlačovými prostriedkami v papierovej forme v rámci Spoločenstva je potrebné zahrnúť tie, ktoré sú sprístupnené službami informačnej spoločnosti, a najmä Internet, ktorý v reálnom čase umožňuje priamy prístup k publikáciám distribuovaným v iných členských štátoch.

55 Je potrebné dodať, ako je uvedené v bode 46 predmetného rozsudku, že v čase prijatia smernice bola reklama tabakových výrobkov vo viacerých členských štátoch už zakázaná a ostatné členské štáty začínali tento zákaz uplatňovať. V dôsledku toho

existovali rozdiely medzi vnútroštátnymi právnymi úpravami členských štátov, ktoré predstavovali na rozdiel od toho, čo tvrdí žalobkyňa, prekážku voľného pohybu tovaru a slobodného poskytovania služieb.

56 Na jednej strane opatrenia na zákaz alebo obmedzenie reklamy tabakových výrobkov môžu sťažiť prístup na trh výrobkom z iných členských štátov než domácim výrobkom.

57 Na druhej strane takéto opatrenia obmedzujú možnosť podnikov usadených v členských štátoch, kde sú účinné, sprístupniť reklamné priestory vo svojich publikáciách poskytovateľom reklamy usadených v iných členských štátoch, čím ovplyvňujú cezhraničnú ponuku služieb (pozri v tomto zmysle rozsudok z 8. marca 2001, Gourmet International Products, C-405/98, Zb. s. I-1795, body 38 a 39).

58 Okrem toho, aj keď niektoré publikácie v skutočnosti nie sú uvádzané na trh v iných členských štátoch, pravdou zostáva, že prijímanie odlišných právnych úprav v oblasti reklamy tabakových výrobkov spôsobuje alebo môže spôsobiť určitým spôsobom právne prekážky obchodovania s vytlačenými publikáciami a ostatnými tlačovými prostriedkami (pozri v tomto zmysle rozsudok o reklame tabaku, už citovaný, bod 97). Takéto prekážky sa týkajú tiež publikácií uvádzaných výlučne na miestny, regionálny alebo vnútroštátny trh, ktoré sú hoci len výnimočne alebo v malých množstvách predávané v iných členských štátoch.

59 Okrem toho je nesporné, že niektoré členské štáty, ktoré prijali zákaz reklamy tabakových výrobkov, vylučujú z tohto zákazu publikácie zahraničnej tlače. Pritom skutočnosť, že tieto členské štáty sa rozhodli uplatňovať predmetný zákaz

s uvedenou výnimkou, podľa nich potvrdzuje, že obchodovanie s tlačovými prostriedkami má v rámci Spoločenstva významný rozmer.

60 Napokon riziko, že vzniknú nové prekážky v obchodovaní alebo v slobodnom poskytovaní služieb z dôvodu pristúpenia nových členských štátov, bolo oprávnené.

61 To isté konštatovanie platí aj vo vzťahu k reklame tabakových výrobkov v rozhlasových programoch a službám informačnej spoločnosti. Mnohé členské štáty už v týchto oblastiach prijali právne predpisy alebo sa rozhodli ich prijať. Vzhľadom na to, že verejnosť si stále viac uvedomuje zdravotné nebezpečenstvá, ktoré predstavuje spotreba tabakových výrobkov, je pravdepodobné, že v reakcii na tento vývoj so zámerom účinnejšie odradiť od spotreby týchto výrobkov by z dôvodu prijatia nových pravidiel vznikli prekážky v obchodovaní alebo v slobodnom poskytovaní služieb.

62 Je potrebné pripomenúť odôvodnenie č. 6 smernice, v ktorom sa uvádza, že využívanie služieb informačnej spoločnosti je prostriedkom pre reklamu tabakových výrobkov, ktoré narastá so zvyšovaním spotreby verejnosti a zvyšovaním prístupu k takýmto službám, a uvedené služby, ako aj rozhlasové programy, ktoré sa môžu tiež vysielať prostredníctvom služieb informačnej spoločnosti, sú zvlášť príťažlivé a dostupné pre mladých ľudí.

63 Na rozdiel od toho, čo uvádza žalobkyňa, reklama tabaku v týchto dvoch médiách má cezhraničný charakter umožňujúci podnikom, ktoré vyrábajú a uvádzajú na trh tabakové výrobky, aby vyvinuli marketingové stratégie na rozšírenie klientely mimo členského štátu, z ktorého pochádzajú.

64 Okrem toho po tom, ako článok 13 smernice 89/552 zakázal všetky formy televíznej reklamy cigariet a iných tabakových výrobkov, nebolo vylúčené, aby rozdiely vo vnútroštátnych právnych úpravách týkajúce sa reklamy tabakových výrobkov v rozhlasových programoch a službách informačnej spoločnosti uľahčovali prípadné obchádzanie uvedeného zákazu využitím týchto dvoch médií.

65 Rovnaké konštatovanie možno uplatniť na sponzorstvo rozhlasových programov tabakovými spoločnosťami. Rozdiely medzi vnútroštátnymi právnymi úpravami už existovali alebo sa objavovali v čase prijatia smernice a mohli predstavovať prekážku slobodného poskytovania služieb tým, že neumožňovali adresátom týchto služieb, ktorými boli organizácie rozhlasového vysielania usadené v členskom štáte, kde bolo účinné zakazujúce opatrenie, využívať sponzorstvo tabakových podnikov usadených v inom členskom štáte, kde takéto zakazujúce opatrenie neexistovalo.

66 Ako vyplýva z odôvodnení č. 1 a 5 smernice, tieto rozdiely zahŕňali tiež nezanedbateľné riziko narušenia hospodárskej súťaže.

67 V každom prípade, ako Súdny dvor už rozhodol, pokiaľ sa zistilo, že existujú prekážky obchodovania, na odôvodnenie uplatnenia článku 95 ES nie je nevyhnutné preukazovať aj narušenie hospodárskej súťaže [pozri rozsudok British American Tobacco (Investments) a Imperial Tobacco, už citovaný, bod 60].

68 Z predchádzajúceho vyplýva, že prekážky a riziká narušenia hospodárskej súťaže odôvodňovali zásah normotvorcu Spoločenstva na základe článku 95 ES.

69 Zostáva preskúmať, či v oblastiach, na ktoré sa vzťahujú články 3 a 4 smernice, je cieľom týchto článkov účinné odstránenie alebo prevencia prekážok voľného pohybu tovaru alebo slobodného poskytovania služieb, alebo majú za cieľ aj zabrániť narušeniu hospodárskej súťaže.

70 Najskôr, pokiaľ ide o článok 3 smernice, Súdny dvor už rozhodol, že zákaz reklamy tabakových výrobkov v časopisoch, magazínoch a novinách s cieľom zabezpečiť voľný pohyb výrobkov možno prijať na základe článku 95 ES podľa smernice 89/552, ktorej článok 13, ako bolo uvedené v bode 64 predmetného rozsudku, zakazuje televíznu reklamu tabakových výrobkov (rozsudok o reklame tabaku, už citovaný, bod 98).

71 Cieľom tohto zakazujúceho opatrenia, ktoré sa má uplatňovať jednotne v rámci celého Spoločenstva, je zabrániť tomu, aby vnútroštátne právne úpravy niektorého z členských štátov predstavovali prekážku obehu tlačových prostriedkov v rámci Spoločenstva.

72 Je vhodné spresniť, že článok 3 ods. 1 smernice výslovne pripúšťa uverejnenie reklamy tabakových výrobkov v určitých publikáciách a najmä v tých, ktoré sú určené výlučne pre obchodníkov v oblasti predaja tabakových výrobkov.

73 Okrem toho na rozdiel od smernice 98/43 článok 8 smernice stanovuje, že členské štáty nesmú zakázať alebo obmedziť voľný pohyb výrobkov, ktoré sú v súlade s touto smernicou. Uvedenému článku preto odporuje, aby členské štáty vytvárali v rámci Spoločenstva prekážky obehu publikácií určených výlučne pre obchodníkov v oblasti predaja tabakových výrobkov, najmä prostredníctvom ustanovení, ktoré sú obmedzujúce viac, ako je nevyhnutné na zabezpečenie ochrany zdravia ľudí v oblasti reklamy alebo sponzorstva tabakových výrobkov.

74 Článok 8 smernice interpretuje cieľ vyjadrený v článku 1 ods. 2 tejto smernice, ktorým je zlepšenie podmienok fungovania vnútorného trhu, tým, že zakazuje členským štátom, aby bránili sprístupneniu reklamných priestorov v publikáciách určených výlučne obchodníkom v oblasti predaja tabakových výrobkov.

75 To isté konštatovanie platí aj vo vzťahu k slobodnému poskytovaniu služieb, ktoré je tiež stanovené v článku 8 smernice. Podľa tohto článku členské štáty nesmú zakázať alebo obmedziť slobodné poskytovanie služieb, ktoré sú v súlade s touto smernicou.

76 Podobne ako článok 13 smernice 89/552, článok 3 ods. 2 a článok 4 ods. 1 smernice, ktoré zakazujú reklamu tabakových výrobkov v službách informačnej spoločnosti a v rozhlasových programoch, podporujú voľné vysielanie uvedených rozhlasových programov, ako aj voľný obeh správ, ktoré patria k službám informačnej spoločnosti.

77 Taktiež zákazom sponzorstva rozhlasových programov pre podniky, ktorých hlavným predmetom činnosti je výroba alebo predaj tabakových výrobkov, má článok 4 ods. 2 smernice za cieľ zabrániť tomu, aby vnútroštátne právne úpravy niektorého z členských štátov predstavovali prekážku slobodného poskytovania služieb.

78 Z predchádzajúceho vyplýva, že cieľom článkov 3 a 4 smernice je skutočne zlepšiť podmienky fungovania vnútorného trhu, a preto mohli byť prijaté na základe článku 95 ES.

79 Tento záver nemožno spochybniť argumentáciou žalobkyne, podľa ktorej zákaz stanovený v článkoch 3 a 4 smernice sa vzťahuje len na reklamné prostriedky miestneho alebo vnútroštátneho charakteru, ktoré nemajú cezhraničné účinky.

80 Uplatnenie právneho základu článku 95 ES nepredpokladá skutočnú súvislosť s voľným obehom medzi členskými štátmi v každej zo situácií uvedených v akte založenom na tomto právnom základe. Ako už Súdny dvor zdôraznil, na odôvodnenie uplatnenia právneho základu článku 95 ES je rozhodujúca skutočnosť, či právny akt vydaný na tomto základe má skutočne zlepšiť podmienky vytvárania a fungovania vnútorného trhu (pozri v tomto zmysle rozsudky z 20. mája 2003, Österreichischer Rundfunk a i., C-465/00, C-138/01 a C-139/01, Zb. s. I-4989, body 41 a 42, ako aj zo 6. novembra 2003, Lindqvist, C-101/01, Zb. s. I-12971, body 40 a 41).

81 Za týchto podmienok je potrebné sa domnievať, že ako už bolo uvedené v bode 78 predmetného rozsudku, články 3 a 4 smernice majú za cieľ zlepšenie podmienok fungovania vnútorného trhu.

82 Je vhodné spresniť, že hranice oblasti uplatnenia zákazu stanoveného v článkoch 3 a 4 smernice nie sú zavádzajúce ani neurčité.

83 V tomto ohľade je potrebné uviesť, že pri definovaní oblasti uplatnenia zákazu stanoveného v článku 3 smernice len nemecké znenie smernice obsahuje v nadpise tohto článku pojem „tlač“ („Druckerzeugnisse“), kým ostatné jazykové verzie používajú pojem „vytlačené publikácie“, čím poukazujú na snahu normotvorcu Spoločenstva nezahrnúť do oblasti uplatnenia tohto zákazu všetky druhy publikácií.

84 Okrem toho a na rozdiel od argumentácie žalobkyne, podľa ktorej pojem „vytlačené publikácie" použitý v článku 3 ods. 1 smernice je potrebné vykladať extenzívne tak, že zahŕňa brožúry miestnych združení, programy kultúrnych podujatí, plagáty, telefónne zoznamy a rôzne letáky a prospekty, tento pojem sa vzťahuje iba na publikácie, akými sú noviny, časopisy a magazíny.

85 Uvedený výklad je podporený odôvodnením č. 4 smernice, v ktorom sa uvádza, že obeh publikácií v rámci vnútorného trhu, akými sú časopisy, noviny a magazíny, podlieha vážnemu riziku vzniku prekážok pre voľný pohyb v dôsledku zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré zakazujú alebo upravujú reklamu tabakových výrobkov v týchto médiách.

86 Na zabezpečenie voľného obehu všetkých uvedených médií na vnútornom trhu toto isté odôvodnenie potvrdzuje, že reklamu tabakových výrobkov je potrebné obmedziť na také magazíny a periodiká, ktoré nie sú určené pre širokú verejnosť.

87 Okrem toho zákaz stanovený v článkoch 3 a 4 smernice sa obmedzuje na rôzne formy reklamy alebo sponzorstva a na rozdiel od ustanovenia smernice 98/43 nepredstavuje všeobecne platný zákaz.

88 Z predchádzajúceho vyplýva, že článok 95 ES je vhodným právnym základom pre články 3 a 4 smernice.

89 Prvý žalobný dôvod musí byť preto zamietnutý ako nedôvodný.

O druhom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 152 ods. 4 písm. c) ES

Argumentácia účastníkov konania

90 Žalobkyňa tvrdí, že vzhľadom na to, že skutočným cieľom zákazu vyjadreného v článkoch 3 a 4 smernice nie je zlepšenie vytvárania a fungovania vnútorného trhu, normotvorca Spoločenstva prijatím sporných ustanovení porušil zákaz každého zosúlaďovania zákonov a iných právnych predpisov členských štátov v oblasti verejného zdravia stanovený v článku 152 ods. 4 písm. c) ES.

91 Opierajúc sa o judikatúru Súdneho dvora, Parlament, Rada a vedľajší účastníci vstupujúci do konania na ich podporu tvrdia, že vzhľadom na to, že podmienky uplatnenia článku 95 ES ako právneho základu sú splnené, cieľ ochrany verejného zdravia nijako nebráni opatreniam na zlepšenie podmienok vytvárania a fungovania vnútorného trhu uvedeným v tomto ustanovení [pozri v tomto zmysle rozsudok British American Tobacco (Investments) a Imperial Tobacco, už citovaný, body 60 a 62].

Posúdenie Súdnym dvorom

92 Ako bolo uvedené v bode 39 predmetného rozsudku, podľa ustálenej judikatúry, ak sú podmienky na použitie článku 95 ES ako právneho základu splnené, normotvorcovi Spoločenstva nemožno zabrániť v tom, aby sa opieral o tento právny základ vzhľadom na to, že ochrana verejného zdravia je rozhodujúcim činiteľom pri rozhodovaní.

93 Článok 95 ods. 3 ES výslovne požaduje, aby sa pri harmonizácii zaručila vysoká úroveň ochrany zdravia ľudí.

94 Článok 152 ods. 1 prvý pododsek ES stanovuje, že pri stanovení a uskutočňovaní všetkých politík a činností Spoločenstva sa zabezpečí vysoká úroveň ochrany ľudského zdravia [rozsudky British American Tobacco (Investments) a Imperial Tobacco, už citovaný, bod 62; Arnold André, už citovaný, bod 33; Swedish Match, už citovaný, bod 32, a Alliance for Natural Health a i., už citovaný, bod 31].

95 Ak je pravda, že článok 152 ods. 4 písm. c) ES vylučuje akékoľvek zosúlaďovanie zákonov a iných právnych predpisov členských štátov s cieľom ochrany a zlepšenia ľudského zdravia, toto ustanovenie neznamená, že opatrenia na zosúlaďovanie prijaté na základe iných ustanovení Zmluvy nemôžu mať vplyv na ochranu ľudského zdravia (pozri rozsudok o reklame tabaku, už citovaný, body 77 a 78).

96 Pokiaľ ide o argumentáciu žalobkyne, podľa ktorej ochrana verejného zdravia do veľkej miery ovplyvnila rozhodnutia normotvorcu Spoločenstva pri prijímaní smernice a najmä vzhľadom na články 3 a 4 tejto smernice, stačí konštatovať, že podmienky uplatnenia článku 95 ES sú v predmetnom prípade splnené.

97 Preto normotvorca Spoločenstva prijatím článkov 3 a 4 smernice na základe článku 95 ES neporušil ustanovenia článku 152 ods. 4 písm. c) ES.

98 Za týchto podmienok musí byť aj druhý žalobný dôvod zamietnutý ako nedôvodný.

O treťom žalobnom dôvode založenom na porušení povinnosti odôvodnenia

Argumentácia účastníkov konania

99 Žalobkyňa uvádza, že smernica nespĺňa požiadavku odôvodnenia stanovenú v článku 253 ES. Existencia skutočných prekážok obchodovania, podmienka zverená Súdnym dvorom do právomoci normotvorcu Spoločenstva, sa neuvádza v súvislosti so zákazom rozhlasovej reklamy vyjadrenom v článku 4 smernice, ani pokiaľ ide o zákaz reklamy v službách informačnej spoločnosti uvedený v článku 3 ods. 2 tej istej smernice. Rovnako v odôvodneniach predmetnej smernice nie je uvedená existencia značného narušenia hospodárskej súťaže týkajúceho sa uvedených služieb.

100 Podľa žalobkyne samotné odvolanie sa na odôvodnenie č. 1 smernice, ktoré konštatuje rozdiely medzi vnútroštátnymi právnymi úpravami, nemôže odôvodniť právomoc normotvorcu Spoločenstva. Rovnakým prípadom je tvrdenie, podľa ktorého služby informačnej spoločnosti a rozhlasové programy majú v podstate cezhraničný charakter.

101 Pokiaľ ide o zákaz reklamy v tlači a iných vytlačených publikáciách, žalobkyňa tvrdí, že hoci v odôvodnení č. 1 smernice je uvedené, že „sa už vyskytli určité prekážky", nie sú však spresnené konkrétne právne úpravy a prekážky obchodovania, ktoré by mohli odôvodniť právomoc normotvorcu Spoločenstva podľa článku 95 ES.

102 Napokon samotná okolnosť, že výrobky a služby uvedené v článkoch 3 a 4 smernice majú len zanedbateľné cezhraničné účinky, musela žalobkyňu viesť k posúdeniu toho, či rozšírenie zákazu reklamy na situácie, ktoré nemajú cezhraničný charakter,

bolo opatrením nevyhnutným na zabezpečenie fungovania vnútorného trhu v zmysle článku 14 ES. Žiadne posúdenie v tomto zmysle však nebolo vykonané.

103 Parlament, Rada a vedľajší účastníci vstupujúci do konania na ich podporu uvádzajú, že normotvorca Spoločenstva jasne vyjadril dôvody, ktoré ho viedli k prijatiu smernice, najmä v odôvodneniach č. 1, 2 a 4 až 6 smernice, a že povinnosť odôvodnenia nevyžaduje, aby boli spresnené všetky relevantné skutkové alebo právne okolnosti [pozri v tomto zmysle rozsudky z 30. novembra 1978, Welding, 87/78, Zb. s. 2457, bod 11, a British American Tobacco (Investments) a Imperial Tobacco, už citovaný, bod 165].

104 Tvrdia, že zákaz reklamy tabakových výrobkov v tlačových prostriedkoch stanovený v článku 3 ods. 1 smernice je zdôvodnený v odôvodneniach č. 1 a 4 tejto smernice prekážkami obchodovania, ktoré môžu v budúcnosti vzrásť.

105 Spresňujú, že odôvodnenie zákazu reklamy v službách informačnej spoločnosti sa nachádza v odôvodnení č. 6 smernice.

106 Zdôrazňujú, že pokiaľ ide o zákaz rozhlasovej reklamy, je potrebná analógia so smernicou 89/552, ktorá vo svojom článku 13 a článku 17 ods. 2 zakazuje všetky formy televíznej reklamy tabakových výrobkov a každé sponzorstvo televíznych programov činnosťami, ktoré súvisia s tabakom.

Posúdenie Súdnym dvorom

107 Na úvod je potrebné pripomenúť, že hoci odôvodnenie vyžadované článkom 253 ES musí inštitúcia Spoločenstva vyjadriť jasne a zreteľne v predmetnom akte, aby sa dotknuté subjekty mohli oboznámiť s dôvodmi, ktoré viedli k prijatiu opatrenia, a aby Súdny dvor mohol uskutočniť svoje preskúmanie, nie je však potrebné podrobne uviesť všetky relevantné právne alebo skutkové okolnosti [rozsudky z 29. februára 1996, Komisia/Rada, C-122/94, Zb. s. I-881, bod 29; British American Tobacco (Investments) a Imperial Tobacco, už citovaný, bod 165; Arnold André, už citovaný, bod 61; Swedish Match, už citovaný, bod 63, a Alliance for Natural Health a i., už citovaný, bod 133].

108 Dodržiavanie povinnosti odôvodnenia teda musí byť navyše skúmané nielen z hľadiska samotného znenia aktu, ale aj z jeho kontextu a z hľadiska jeho vzťahov k iným právnym predpisom upravujúcim rovnakú oblasť. Ak napadnutý akt jasne a v celom rozsahu uvádza cieľ sledovaný dotknutou inštitúciou Spoločenstva, nie je potrebné uviesť osobitné odôvodnenie pri každom odbornom rozhodnutí, ktoré prijala [rozsudky z 5. júla 2001, Taliansko/Rada a Komisia, C-100/99, Zb. s. I-5217, bod 64; British American Tobacco (Investments) a Imperial Tobacco, už citovaný, bod 166; Arnold André, už citovaný, bod 62; Swedish Match, už citovaný, bod 64, a Alliance for Natural Health a i., už citovaný, bod 134].

109 V prejednávanej veci odôvodnenia č. 1 až 3 a odôvodnenie č. 12 smernice jasne vyjadrujú, že opatrenia zakazujúce reklamu a sponzorstvo tabakových výrobkov stanovené smernicou majú za cieľ odstrániť prekážky voľného obehu výrobkov a služieb, ktoré vyplývajú z rozdielov vo vnútroštátnych právnych úpravách členských štátov v tejto oblasti, a zabezpečiť vysokú úroveň ochrany verejného zdravia.

110 Okrem toho je dôležité konštatovať, že dôvody, ktoré viedli k prijatiu týchto zakazujúcich opatrení, sú odlišné pre každú z foriem reklamy a sponzorstva stanovených v článkoch 3 a 4 smernice.

111 Pokiaľ ide v prvom rade o zákaz reklamy v tlačových prostriedkoch a určitých publikáciách, odôvodnenie č. 4 smernice uvádza, že existuje vážne riziko vzniku prekážok pre voľný pohyb v rámci vnútorného trhu v dôsledku zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov a na zabezpečenie voľného obehu všetkých týchto médií v rámci vnútorného trhu je potrebné obmedziť reklamu tabakových výrobkov, ktorú obsahujú, na také magazíny a periodiká, ktoré nie sú určené pre širokú verejnosť, ako sú publikácie určené výlučne pre odborníkov v oblasti obchodu s tabakovými výrobkami a na publikácie vytlačené a publikované v tretích krajinách, ktoré nie sú v prvom rade určené pre trh Spoločenstva.

112 V druhom rade, pokiaľ ide o reklamu v rozhlase a službách informačnej spoločnosti, odôvodnenie č. 6 smernice zdôrazňuje najmä príťažlivosť a dostupnosť týchto služieb pre mladých ľudí, ktorých spotreba stúpa pomerne s využívaním uvedených médií.

113 V treťom rade vzhľadom na zákaz určitých druhov sponzorstva, ako sú rozhlasové programy a činnosti alebo podujatia s cezhraničnými účinkami, odôvodnenie č. 5 smernice spresňuje, že zákaz, o ktorý ide, má za cieľ zabrániť možnému zneužitiu obmedzení týkajúcich sa priamych foriem reklamy.

114 Tieto odôvodnenia kladú dôraz na podstatu cieľa sledovaného normotvorcom Spoločenstva, ktorou je zlepšenie vytvárania a fungovania vnútorného trhu

odstránením prekážok voľného pohybu výrobkov alebo služieb, ktoré podporujú reklamu alebo sponzorstvo tabakových výrobkov.

115 Napokon je potrebné uviesť, že smernica bola prijatá po zrušení smernice 98/43 na základe návrhu Komisie, vyplývajúceho z odôvodnenia, ktoré obsahuje podrobný zoznam rozdielov medzi vnútroštátnymi právnymi úpravami účinnými v členských štátoch v oblasti reklamy alebo sponzorstva tabakových výrobkov.

116 Z toho vyplýva, že články 3 a 4 smernice spĺňajú povinnosť odôvodnenia stanovenú v článku 253 ES.

117 Tretí žalobný dôvod je preto potrebné zamietnuť ako nedôvodný.

O štvrtom žalobnom dôvode založenom na nedodržaní postupu spolurozhodovania

Argumentácia účastníkov konania

118 Žalobkyňa tvrdí, že prijatím smernice bol porušený postup spolurozhodovania stanovený v článku 251 ES. Podstatné zmeny mali byť prijaté Radou po uskutočnení hlasovania o návrhu smernice na plenárnom zasadnutí Parlamentu.

119 Podľa žalobkyne zmeny presahujú bežnú jazykovú alebo redakčnú úpravu rôznych jazykových verzií alebo opravu zjavných chýb. Článok 10 ods. 2 smernice bol zaradený do textu smernice po jeho prijatí a článok 11 bol podstatne zmenený v porovnaní s verziou schválenou Parlamentom, keďže bol odložený dátum nadobudnutia účinnosti smernice. Okrem toho článok 3 smernice bol taktiež zmenený a umožnil aspoň v nemeckej verzii širší výklad pojmu tlače, ktorý rozšíril rozsah pôsobnosti smernice.

120 Parlament, Rada a vedľajší účastníci vstupujúci do konania na ich podporu uvádzajú, že v rámci postupu spolurozhodovania akty nie sú prijímané len Radou, ale podľa článku 254 ES aj spolupodpísané predsedom Parlamentu a predsedom Rady, ktorí svojimi podpismi vezmú na vedomie, že smernica zodpovedá návrhu Komisie so zmenami a doplnkami schválenými Parlamentom.

121 Prísna totožnosť textu schváleného Parlamentom a textu prijatého v procese spolurozhodovania je nezlúčiteľná s redakčnými požiadavkami spojenými s existenciou veľkého množstva oficiálnych jazykov.

122 Podľa Parlamentu, Rady a vedľajších účastníkov vstupujúcich do konania na ich podporu opravy vykonané v smernici neprekračujú hranice právno-lingvistického spresnenia, či už ide o článok 3 ods. 1 smernice týkajúci sa tlače a vytlačených publikácií, alebo článok 10 ods. 2 tejto smernice, ktorý sa týka informovania Komisie členskými štátmi o základných ustanoveniach vnútroštátneho práva prijatými v oblasti úpravy predmetnej smernice.

123 Pokiaľ ide o zmenu vykonanú v článku 11 smernice, ktorá sa týka nadobudnutia účinnosti tejto smernice, uvádzajú, že k predmetnej zmene došlo v súlade

s formulárom aktov prijatých Radou, ktorý stanovuje nadobudnutie účinnosti smerníc v deň ich uverejnenia, aby sa predišlo hromadeniu dátumov.

Posúdenie Súdnym dvorom

124 V predmetnej žalobe žalobkyňa spochybňuje len platnosť článkov 3 a 4 smernice.

125 Preto žalobný dôvod založený na nedodržaní postupu spolurozhodovania stanoveného článkom 251 ES pri prijímaní článkov 10 a 11 smernice v konečnom znení nie je relevantný vo vzťahu k posúdeniu platnosti článkov 3 a 4 tejto smernice.

126 V každom prípade je nesporné, že zmeny článkov 10 a 11 smernice boli predmetom korigenda, ktoré nebolo predmetom námietok a ktoré bolo podľa článku 254 ES podpísané predsedom Parlamentu a predsedom Rady a uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

127 Čo sa týka zmien článku 3 smernice, je potrebné konštatovať, že, ako správne uviedol generálny advokát v bode 197 svojich návrhov, takéto zmeny neprekračujú hranice nevyhnutné na zosúladenie rôznych jazykových verzií aktov Spoločenstva.

128 Štvrtý žalobný dôvod preto musí byť zamietnutý.

O piatom žalobnom dôvode založenom na porušení zásady proporcionality

Argumentácia účastníkov konania

129 Žalobkyňa tvrdí, že zákazy uvedené v článkoch 3 a 4 smernice porušujú zásadu proporcionality stanovenú v článku 5 tretí odsek ES.

130 Predmetné zákazy formulované veľmi široko sa týkajú takmer výlučne situácií miestneho alebo regionálneho charakteru a vážne zasahujú do základných práv dotknutých hospodárskych skupín, ktoré sú chránené normotvorcom Spoločenstva.

131 Rovnako je tomu v prípade slobody tlače a názoru, ktorá je najmä z pohľadu financovania tlačových prostriedkov podľa judikatúry Súdneho dvora týkajúcej sa článku 10 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd podpísaného v Ríme 4. novembra 1950 (ďalej len „EDĽP") zaručená bez obmedzení najmä z reklamných príjmov a komerčných oznámení.

132 Veľmi všeobecná formulácia zákazov reklamy stanovených v článkoch 3 a 4 smernice, ako aj definície pojmu „reklama" smeruje k zákazu reklamy nepriamych účinkov všetkých foriem komerčných oznámení o predaji tabakových výrobkov a k tomu, že redakčné príspevky novinárov na určité témy súvisiace s výrobou a distribúciou tabakových výrobkov môžu podliehať uvedenému zákazu.

133 Takýto zásah do slobody tlače by bol podľa žalobkyne ešte dôležitejší z dôvodu, že 50 % až 60 % príjmu tlačových spoločností nepochádza z predaja ich publikácií, ale z príjmov z reklamy a európske médiá sa v súčasnosti nachádzajú v hlbokej štrukturálnej a konjunkturálnej kríze.

134 Okrem toho by došlo k legislatívnemu nepomeru zákazov vyjadrených v článkoch 3 a 4 smernice z dôvodu, že zanedbateľné množstvo prípadov, v ktorých výrobky alebo služby majú cezhraničný charakter, nemožno porovnávať so situáciami výlučne miestnymi alebo regionálnymi, z ktorých 99 % nemá žiadny cezhraničný účinok.

135 Z toho vyplýva, že rozšírenie zákazov reklamy na situácie výlučne vnútroštátne by bolo neprimerané vzhľadom na uvedený cieľ harmonizácie údajného vnútorného trhu.

136 V každom prípade toto opatrenie nie je nevyhnutné ani vhodné. Samotná smernica vo svojom článku 3 ods. 1 stanovuje vhodné riešenie, pretože zákazu reklamy nepodliehajú prostriedky tlače pochádzajúce z tretích krajín, ak nie sú v podstate určené pre trh Spoločenstva. Nie je uvedený dôvod, pre ktorý toto riešenie nepostačuje vzhľadom na prostriedky tlače Spoločenstva.

137 Taktiež nebol uvedený žiadny dôvod, pokiaľ ide o odmietnutie alternatívneho riešenia uvedeného v článku 5 smernice v súvislosti so sponzorskými činnosťami, ktorým žalobkyňa navrhuje obmedzenie zákazov reklamy na činnosti a služby s cezhraničnými účinkami.

138 Žalobkyňa sa domnieva, že pri porovnaní cieľa normotvorcu Spoločenstva a zásahov do základných práv napadnuté ustanovenia článkov 3 a 4 smernice sú neprimerané. Opatrenia také reštriktívne, ako je úplný zákaz reklamy tabakových výrobkov v tlači, mal normotvorca prijať až ako posledné východisko.

139 Parlament, Rada a vedľajší účastníci vstupujúci do konania na ich podporu uvádzajú, že na dosiahnutie cieľa harmonizácie vnútorného trhu normotvorca Spoločenstva nemá k dispozícii menej obmedzujúci prostriedok, akým je smernica zakazujúca reklamu vo všetkých vytlačených publikáciách a rozhlasových programoch.

140 Podľa nich normotvorca Spoločenstva nepristúpil k úplnému zákazu reklamy tabakových výrobkov. Táto reklama nebola zakázaná v publikáciách určených odborníkom v oblasti obchodu s tabakovými výrobkami a v publikáciách vytlačených a publikovaných v tretích krajinách, ktoré nie sú v podstate určené pre trh Spoločenstva. Rovnako uvedená reklama nebola zakázaná v službách informačnej spoločnosti, ak sa nenachádzala v tlači a iných vytlačených publikáciách. Dodávajú, že na rozdiel od tvrdenia žalobkyne pojem vytlačené publikácie zahŕňa len noviny, časopisy a magazíny.

141 Pokiaľ ide o zásah do základných práv slobody tlače a slobody myslenia uvedený žalobkyňou, spresňujú, že sloboda prejavu môže podľa článku 10 ods. 2 EDĽP podliehať určitým obmedzeniam alebo sankciám stanoveným zákonom, ktoré v demokratickej spoločnosti predstavujú nevyhnutné opatrenia na ochranu zdravia alebo morálky, a v prejednávanej veci podľa definície reklamy uvedenej v článku 2 písm. b) smernice sa zákaz týka „všetkých foriem komerčných oznámení, ktoré majú za cieľ propagovať tabakový výrobok alebo priamo alebo nepriamo pôsobiť na jeho propagáciu“. Preto sa články 3 a 4 smernice netýkajú redakčných príspevkov novinárov.

142 Podľa nich, ako už Súdny dvor rozhodol, „miera voľnej úvahy príslušných úradov, ktorá sa týka stanovenia rovnováhy medzi slobodou prejavu a vyššie uvedenými cieľmi, môže byť odlišná pre každý z cieľov, ktoré odôvodňujú obmedzenie tohto práva a podľa povahy predmetných činností. Ak výkon slobody nie je súčasťou diskusie vo verejnom záujme..., kontrola sa obmedzuje na preskúmanie dôvodnosti a proporcionality zásahu. Rovnako je tomu aj v prípade komerčného uplatnenia slobody prejavu, najmä v takej komplexnej a premenlivej oblasti, akou je reklama" (rozsudok z 25. marca 2004, Karner, C-71/02, Zb. s. I-3025, bod 51).

143 Tvrdia, že normotvorca Spoločenstva neprekročil širokú mieru voľnej úvahy, ktorou disponuje v oblasti, o akú ide aj v tomto prípade, v ktorej sa predpokladá prijatie politických, hospodárskych a sociálnych rozhodnutí z jeho strany a v rámci ktorej sa vyžaduje vykonanie komplexného hodnotenia normotvorcom, a zakazujúce opatrenia stanovené v článkoch 3 a 4 smernice sú nevyhnutné a vhodné na dosiahnutie cieľa harmonizácie vnútorného trhu na vysokej úrovni ochrany zdravia.

Posúdenie Súdnym dvorom

144 Je potrebné pripomenúť, že podľa zásady proporcionality, ktorá patrí medzi všeobecné zásady práva Spoločenstva, opatrenia predvídané v predpisoch Spoločenstva musia byť spôsobilé dosiahnuť sledovaný cieľ a nesmú presahovať to, čo je na dosiahnutie daného cieľa potrebné (pozri najmä rozsudky z 18. novembra 1987, Maizena a i., 137/85, Zb. s. 4587, bod 15; zo 7. decembra 1993, ADM Ölmühlen, C-339/92, Zb. s. I-6473, bod 15, a z 11. júla 2002, Käserei Champignon Hofmeister, C-210/00, Zb. s. I-6453, bod 59).

145 Čo sa týka súdneho preskúmania podmienok uvedených v predchádzajúcom bode, je potrebné priznať normotvorcovi Spoločenstva širokú mieru voľnej úvahy v oblasti,

o akú ide aj v tomto prípade, v ktorej sa predpokladá prijatie politických, hospodárskych a sociálnych rozhodnutí z jeho strany a v rámci ktorej sa vyžaduje vykonanie komplexného hodnotenia normotvorcom. Zákonnosť opatrenia prijatého v tejto oblasti môže byť teda ovplyvnená iba vtedy, ak je toto opatrenie zjavne neprimerané vo vzťahu k cieľu, ktorý chcú príslušné inštitúcie sledovať [pozri v tomto zmysle rozsudky z 12. novembra 1996, Spojené kráľovstvo/Rada, C-84/94, Zb. s. I-5755, bod 58; z 13. mája 1997, Nemecko/Parlament a Rada, C-233/94, Zb. s. I-2405, body 55 a 56; z 5. mája 1998, National Farmers' Union a i., C-157/96, Zb. s. I-2211, bod 61, a British American Tobacco (Investments) a Imperial Tobacco, už citovaný, bod 123].

146 V prejednávanej veci, pokiaľ ide o ustanovenia článkov 3 a 4 smernice, z analýzy uvedenej v bodoch 72 až 80 tohto rozsudku vyplýva, že predmetné články možno považovať za opatrenia spôsobilé splniť stanovený cieľ.

147 Okrem toho vzhľadom na povinnosť normotvorcu Spoločenstva zabezpečiť vysokú úroveň ochrany zdravia ľudí nejdú nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie tohto cieľa.

148 Zákaz reklamy tabakových výrobkov v tlačových prostriedkoch stanovený v článku 3 smernice sa totiž netýka publikácií určených odborníkom v oblasti obchodu s tabakovými výrobkami alebo vytlačených a publikovaných v tretích krajinách, ktoré nie sú v podstate určené pre trh Spoločenstva.

149 Okrem toho na rozdiel od tvrdenia žalobkyne normotvorca Spoločenstva nemôže ako menej obmedzujúce opatrenie prijať zákaz reklamy, z ktorého budú vyňaté publikácie určené pre miestny alebo regionálny trh, keďže takáto výnimka by spôsobila, že rozsah uplatnenia zákazu reklamy tabakových výrobkov by bol neurčitý a zavádzajúci, čo by zabránilo, aby smernica dosiahla svoj cieľ harmonizácie vnútroštátnych právnych úprav v oblasti reklamy tabakových výrobkov (pozri v tomto zmysle rozsudok Lindqvist, už citovaný, bod 41).

150 To isté konštatovanie platí aj vo vzťahu k zákazu reklamy tabakových výrobkov v službách informačnej spoločnosti a v rozhlasových programoch uvedenému v článku 3 ods. 2 a článku 4 ods. 1 smernice.

151 Zákaz reklamy tabakových výrobkov v týchto médiách podobne ako zakazujúce opatrenie stanovené v článku 13 smernice 89/552 nemožno totiž považovať za neprimeraný a z dôvodu konvergencie týchto médií je možné ho odôvodniť snahou vyhnúť sa obchádzaniu zákazu v tlačových prostriedkoch častejším využívaním týchto dvoch médií.

152 Pokiaľ ide o zákaz sponzorstva rozhlasových programov stanovený v článku 4 ods. 2 smernice, z odôvodnení smernice a osobitne z odôvodnenia č. 5 tejto smernice nevyplýva, že neobmedzením uvedeného opatrenia na činnosti alebo podujatia, ktoré majú cezhraničné účinky, podobne ako sa uvádza v článku 17 ods. 2 smernice 89/552, normotvorca Spoločenstva prekročil hranice miery voľnej úvahy, ktorou disponuje v tejto oblasti.

153 Uvedený výklad nemožno spochybniť tvrdením žalobkyne, podľa ktorého takéto zakazujúce opatrenia zbavujú tlačové spoločnosti dôležitých reklamných príjmov alebo majú za následok dokonca zatvorenie určitých podnikov a napokon zasahujú do slobody prejavu zaručenej v článku 10 EDĽP.

154 Je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry, hoci je zásada slobody prejavu výslovne priznaná článkom 10 EDĽP a predstavuje dôležitý základ demokratickej spoločnosti, z odseku 2 uvedeného článku však vyplýva, že táto sloboda môže byť predmetom istých obmedzení, ktoré sú odôvodnené všeobecným záujmom, ak sú tieto odchýlky stanovené zákonom, sledujú jeden alebo viacero cieľov, ktoré sú legitímne vzhľadom na uvedené ustanovenie a sú potrebné

v demokratickej spoločnosti, to znamená, že sú odôvodnené nadradenou spoločenskou potrebou a najmä primerané sledovanému legitímnemu cieľu (pozri v tomto zmysle rozsudky z 26. júna 1997, Familiapress, C-368/95, Zb. s. I-3689, bod 26; z 11. júla 2002, Carpenter, C-60/00, Zb. s. I-6279, bod 42; z 12. júna 2003, Schmidberger, C-112/00, Zb. s. I-5659, bod 79, a Karner, už citovaný, bod 50).

155 Ako správne uviedli Parlament, Rada a vedľajší účastníci vstupujúci do konania na ich podporu, miera voľnej úvahy príslušných úradov, ktorá sa týka stanovenia rovnováhy medzi slobodou prejavu a cieľmi všeobecného záujmu uvedenými v článku 10 ods. 2 EDĽP, je odlišná pre každý z cieľov, ktoré odôvodňujú obmedzenie tohto práva, pričom sa odlišuje aj podľa povahy predmetných činností. Pokiaľ existuje určitá miera voľnej úvahy, preskúmanie sa obmedzuje na posúdenie dôvodnosti a proporcionality zásahu. Je tomu tak aj v prípade komerčného uplatnenia slobody prejavu v takej komplexnej a premenlivej oblasti, akou je reklama (pozri najmä rozsudok Karner, už citovaný, bod 51).

156 V prejednávanej veci aj za predpokladu, že dôsledkom opatrení zakazujúcich reklamu alebo sponzorstvo stanovených v článkoch 3 a 4 smernice je nepriame oslabenie slobody prejavu, novinárska sloboda prejavu ako taká zostáva nedotknutá a z toho dôvodu nie sú dotknuté ani redakčné príspevky novinárov.

157 Preto je opodstatnené konštatovať, že normotvorca Spoločenstva prijatím týchto opatrení neprekročil hranice miery voľnej úvahy, ktoré sú mu výslovne priznané.

158 Z toho vyplýva, že uvedené zakazujúce opatrenia nemožno považovať za neprimerané.

159 Piaty žalobný dôvod teda nie je dôvodný a musí byť zamietnutý.

160 Keďže žiadny zo žalobných dôvodov uvádzaných žalobkyňou na podporu jej žaloby nie je dôvodný, je potrebné žalobu zamietnuť.

O trovách

161 Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Parlament a Rada navrhli zaviazať Spolkovú republiku Nemecko na náhradu trov konania a Spolková republika Nemecko nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazať ju na náhradu trov konania. V súlade s článkom 69 ods. 4 uvedeného rokovacieho poriadku členské štáty a inštitúcie, ktoré vstúpili do konania ako vedľajší účastníci, znášajú svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol a vyhlásil:

1. **Žaloba sa zamieta.**

2. **Spolková republika Nemecko je povinná nahradiť trovy konania.**

3. **Španielske kráľovstvo, Francúzska republika, Fínska republika a Komisia Európskych spoločenstiev znášajú svoje vlastné trovy konania.**

Podpisy